

Leerrede over Ezechiël 36: 24 t/m 27 en 37a, uitgesproken op 19/10/49 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 69: 14

Lezen - Ezechiël 36 vanaf vers 16.

Voorrede.

In het vers dat wij zongen, roept de psalmdichter hemel, aarde, zee, ja alles op tot het vermelden van Gods lof: "Laat al wat leeft Zijn trouw en goedheid prijzen." Dan volgt: "Want God zal aan Zijn Sion hulp bewijzen." Een zeer opmerkelijk woord, waar wij doorgaans een verkeerd gebruik van maken.

Want als wij lezen: "hulp bewijzen", dan is de inhoud daarvan niet, dat wij doen wat wij kunnen, ja, met inzet van ziel en lichaam alles doen wat mogelijk is, maar ja, wij zijn gevallen mensen hè, dus kunnen wij het niet daar brengen waar het zijn moet, en ons wordt dan verder hulp toegeschikt, dus het gebrek van ons werk wordt aangevuld.

Dat zou wel geheel naar de aard van de mens zijn, want oorspronkelijk schiep God ons recht en stelde ons in een verbond der werken. Dat verbond was goed, werkelijk! Dat bewijst nog ieder mens. Want, hoewel wij weten, en steeds weer horen van het verbond der genade, -- wij er zelfs mee zijn getekend door de Doop -- hoe grijpen wij niet steeds naar het verbond der werken!

Bewijzen wij dan niet in die daden en handelingen, dat het verbond der werken goed was? Ja toch? Het kan ook niet anders, want het is geen verbond van een mens, maar van God. Wat Hij doet, is goed. Maar ... nu heeft de mens het geheel verbroken; het is kapot, en niet meer te helen. Het is vernietigd. Daardoor kan door de werken der Wet geen vlees behouden worden, dat is een geheel uitgesloten zaak.

Daar echter het "doen" onze natuur eigen is - wat moet ik doen? - zo grijpen wij er toch telkens naar terug, hoewel wij iedere keer niets anders ervaren dan teleurstelling. Want wat is ons werk? Het beste dat wij presteren, wat is dat? Werk van een gevallen mens! In de weegschaal des heiligdoms wordt het te licht bevonden. Want enig werk dat Gode aangenaam is, moet beantwoorden aan de eis der Wet, zowel aan de eerste Wetstafel, dat het geschiedt uit reine, volmaakte liefde tot God, als naar de tweede Wetstafel: in liefde tot de naaste als tot zichzelf.

Dat heeft niet éniĝ mens! Want dat zijn wij verloren door de zondeval, hetzij wij het weten of niet, het willen of niet willen weten, maar het woont niet in ons. Om een woord van Luther te gebruiken: "Wij mensen kunnen nòch liefhebben nòch haten zonder onszelf te bedoelen." Dat is de waarheid. Hoe kan nu God het gebrek van ons werk aanvullen? Dat kàn immers niet!

Neem een beeld uit de natuur: wanneer iemand een werk heeft aangenomen, maar hij kan het niet alleen voltooien en roept daartoe de hulp van deze of gene in, die het met hem tot een goed eind brengt, wie krijgt dan de eer van het werk? Degene die de helpende hand geboden heeft? Neen toch? Er mag nog eens gezegd worden: Ja, hij heeft er ook nog aan meegeholpen, maar dat is dan ook alles. De eer is weggelegd voor degene die het werk aanving.

Daarom, als wij werkzaam zijn, kàn er van God niet bijkomen, want dan gaan wij er met de eer vandoor, en hebben een nòg grotere kroon op dan wij oorspronkelijk al hebben, waarvan de profeet Ezechiël zegt: "Doe die hoed weg, en hef die kroon af, deze zal dezelfde niet wezen; Ik zal verhogen dien, die nederig is, en vernederen dien die hoog is. Ik zal die kroon omgekeerd, omgekeerd, omgekeerd stellen; ja, zij zal niet zijn, totdat Hij kome, die daartoe recht heeft, en die Ik dat geven zal."

Wat is het geval? Immers dit, dat dááruit de lof van God voortkomt: dat het bij ons een reddeloze zaak is, alle mensenhulp ijdelheid, alles tevergeefs, als ten einde raad, en dat God zegt: dan zal Ik het doen.

Dat is de hulp die Hij bewijst, zoals wij lezen in de 89e Psalm: "Ik heb hulp besteld bij een Held." Daaruit verstaan wij dus, dat Hij de Hulp is voor hulpelozen, de Redder voor reddelozen, dat is Zijn werk. Wat een gezegend, dierbaar, eeuwig werk, het werk der genade Gods, dat, als de mens uitgewerkt is - zijn werk aan de kant ligt - die aanbiddelijke God in Christus door die Geest krachtens het verbond der genade werkt en daarstelt. En:

Wat Zijne liefde wil bewerken,
ontzegt Hem Zijn vermogen niet.

Hij vermag, zowel bij een schepsel alleen, dus persoonlijk, als ook Zijn ganse kerk en gemeente betreffend, te herbouwen uit het stof. Daartoe is Hij de almachtige God. Wij vragen dan ook uw aandacht voor het Woord Gods waarin in helderheid naar voren komt, dat het geheel en al Zijn werk is, het werk van herstel. Dat God ons daartoe Zijn zegen schenke. Zoeken wij vooraf Zijn aangezicht.

Tekst.

Het woord waarvoor wij uw aandacht vragen vindt gij in het ons zoven gelezen 36e hoofdstuk uit de profeet Ezechiël, nader het 24e t/m het 27e vers, alsook het begin van het 37e vers, waar Gods Woord aldus luidt:

24. *Want Ik zal u uit de heidenen halen, en zal u uit al de landen vergaderen; en Ik zal u in uw land brengen.*
25. *Dan zal Ik rein water op u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinigheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen.*
26. *En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal u een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlesen hart geven.*
27. *En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u; en Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen.*
37. *Alzo zegt de Heere HEERE: Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe.*

Leerrede.

Wij zeiden reeds, dat het werk der genade Gods een volkomen genadewerk is. Dus niet zo, dat de mens wat werkt en God wat werkt. Want het werk van de mens en het werk van God verenigt zich niet met elkaar. Het werk van een mens is vleselijk, en het werk van God is geestelijk. Vlees en Geest verenigen zich niet, maar strijden juist tegen elkaar. Uit het werk der genade Gods wordt God verheerlijkt, en het werk van de mens verheft en verheerlijkt de mens. Dat staat tegenover elkaar.

Wij begonnen hier te lezen van de heerschappij en het gezag van God, en wat Hij doet. Immers de profeet Ezechiël sprak in het midden van de weggevoerden in Babel. Zij zaten daar in gevangenschap vanwege hun eigen zonden. Het was niets vreemds, want God had er van gesproken. Het waren de vruchten hunner handelingen.

En hoe, hóe, zouden zij nu ooit ofte immer uit zo'n schrikkelijke staat en toestand geraken? Dat was van hùn kant ònmogelijk, een totáál uitgesloten zaak.

Van menselijke zijde bezien was het hopeloos. Maar God had, door de mond Zijner knechten, óók gesproken, niet alleen van wegvoering, maar ook van herstel! Hier spreekt Hij dat bij monde van de profeet Ezechiël nog eens bij vernieuwing uit. Hier staat: "Want Ik zal u uit de heidenen halen, en zal u uit al de landen vergaderen." Waarom? Dat staat in het 22e vers: "Ik doe het niet on Uwentwil, Gij huis Israëls! maar om Mijn heilige Naam, Die gijlieden ontheiligd hebt onder de heidenen, waarheen gij gekomen zijt." Dáárom wilde Hij dat doen.

Als God spreekt: "Ik zal", dan ligt alles wat van de mens is daar geheel buiten. Het is wat "Hij wil werken, namelijk, uit de heidenen halen, uit de volkeren vergaderen. Dat tekent ons, dat het Zijn werk is. Hij wil het Zelf doen, hen herstellen, weer in Zijn gunst brengen, en het verlorene weer teruggeven.

Wij zullen niet te lang bij de historie zelf blijven stilstaan, hoe zich dat heeft voltrokken. Want het verdere van wat ik uw aandacht voorlas, tekent ons ten zeerste, dat wij niet alleen moeten blijven stilstaan bij het herstel van het volk Israëls en de wederkering naar hun land, maar dat het ook ziet op - en een rein, zuiver, helder en klaar beeld is van - het herstel van Zijn kerk en van de Zijnen in Zijn gunst en gemeenschap.

Het is niet het werk van een mens, om zich in de gunst en gemeenschap van God te werken! Hóe moeten wij dat dóen? Hoe kàn dat? Let wel, hier staat: "Uit de heidenen halen, en uit al de landen vergaderen."

Er was geen onderscheid tussen de Joden en al de andere weggevoerde volkeren. Want Babel had volkomen heerschappij gevoerd over al de omliggende volkeren. Zelfs Egypte, dat machtige wereldrijk, was ook onderworpen geworden. Al waren de Israëlieten dan naar Gods Naam genoemd, al hadden zij het teken des verbonds, der besnijdenis in hun vlees, er was geen onderscheid tussen hen en de anderen. Waarom niet?

Zij hadden gezondigd, en God bezocht hun zonden, dáárom zaten zij, net als de heidenen ook in gevangenschap. Er kan gezegd worden: "Maar het is het uitverkoren volk!" Ja, en wèlke vruchten hadden zij daarvan? Niets. Zij waren gelijk met de anderen.

Wij brengen dat dan rechtstreeks geestelijk over; er is geen onderscheid tussen mensen en mensen. Er mag gepraat worden over de uitverkorenen en het "volkje van de Heere", naar Zijn eeuwig voornemen, maar de apostel Paulus leert ons, dat: "Wij van nature kinderen des toorns waren, gelijk ook de anderen." Er was tussen hem en de andere mensen geen onderscheid.

Hij schrijft zelfs aan Titus: "Wij waren eertijds onwijs." Paulus wil zeggen, wij hadden geen verstand van God en goddelijke zaken. Ook schrijft hij aan de Efeziërs: "Daar gij dood waart door de misdaden en de zonden." Genoeg dan aangehaald dat er oorspronkelijk geen onderscheid is. Het is alleen de genade die onderscheid maakt. Want als God een mens te sterk wordt, hem de werkelijkheid doet zien: een mens ... gevangen in de zonde, die naar het rechtvaardig oordeel Gods de eeuwige verdoemenis verdient heeft en onderworpen is, dan gaat zo iemand aan het werk om, als het kon, de zonde te boven te komen, een ander mens te worden.

Maar wat is dan de ervaring? Dat bij zo iemand - als de milde hand Gods over hem is - in plaats dat hij de gelegenheid krijgt om met zijn godsdienst boven een ander uit te groeien, daartegenover juist voor de dag komt: niet een béter mens, maar: te minder zonden doen, te groter zondaar worden in eigen ogen en voor God.

Zelfs bij de openbaring van Zijn liefde en goedheid in hun ziel, alsmede bij de ontdekking van Zijn genadewerk - bij al de bemoeienissen die Hij met hen houdt, ja, er is dan wel ruimte en vergenoeging, maar - het is nauwelijks voorbij, of er is: wat voor onderscheid is er tussen de wereld en ons? Want wij gaan in onze zonde, en wij zien ons als de gevangen man. Nu ís er wel onderscheid, maar ... kunnen wij dat bezien? Daar moeten wij juist bijgebracht worden. Zo was het ook bij dat volk van Juda dat toen in Babel zat. God had gesproken dat Hij hen daar zou zetten tot een overblijfsel. Hij gunde hun geen gelegenheid om in hun zonden te leven, maar

zette hen in gevangenschap, om hun zonden daar te gaan bewenen, te betreuren, om te gaan ervaren dat het zwaar en bitter was om tegen God gezondigd te hebben. Dat zij hun zonden en hun overtredingen als zulk een wandaad zouden gaan zien, dat zij wel moesten bekennen, dat God rechtvaardig was als Hij nóóit ofte nimmer meer naar hen omkeek.

Daarbij om te gaan ervaren, dat zij zelf niets konden veranderen, en dat alles van een andere kant moest komen. Dat zij ook niet het minste recht of de minste aanspraak hadden dat God iets zou doen! Nu moeten wij eens zien hoe goed God is voor gevangenen die schuld moeten aanpakken. Hij zegt: zit gij zó onder de volkeren en heidenen, dan wil Ik u daaruit vergaderen. Zulk een aanbiddelijke, lieve God is Hij. Hij zegt: dat zal ik doen.

Wat zou ooit Zijne macht beperken?
't Heelal staat onder Zijn gebied!
Wat Zijne liefde wil bewerken,
ontzegt Hem Zijn vermogen niet.

Dat kan God doen. Hij kan hen er uit halen en hen vergaderen. Hij doet dat om hen te herstellen. Hier is dus sprake van Godshandelingen, van Zijn machtige hand en van Zijn sterke arm. Door wie deed Hij het? Aan Oud-Israël deed Hij het door Cores, de Perziaan, die de overwinnaar werd van alle machten. En Babel was een macht! Van Babel lezen wij, dat het als een oninneembare vesting was, dat haar muren tot aan de wolken reikten. Zulk een macht was het. Maar Cores, de Perziaan heeft Babel overwonnen en verwoest.

En de geestelijke Cores, Koning Jezus, wat heeft Die gedaan? Die is zulk een Overwinnaar: Hij heeft afgerekend met de zonde, met de dood, het graf, de hel en dat heeft Hij gedaan in het dragen van de toorn Gods tegen de zonde van het ganse menselijke geslacht, en Hij heeft het oordeel, dat Hij op Zich genomen had, uitgebracht tot overwinning. O, wat een werk is dat, wat die geestelijke Cores, Koning Jezus, gedaan heeft!

Moest er voor de zonde betaald worden, Hij heeft het gedaan met Zijn bloed en dood. Moest er een eeuwige gerechtigheid aangebracht worden, Hij heeft het gedaan in Zijn volmaakte gehoorzaamheid. Al is Hij zo diep vernederd, dat Hij zelfs daalde in het graf, àl wat Haar drukte moest er àf. Hij is de Overwinnaar geworden, de Triomfator, de heerschappij voerende.

Nu handelt de aanbiddelijke God in die Zoetste en Schoonste aller mensenkinderen zo, dat, -- wanneer er schuldigen zijn, dus geen werkbazen, geen mensen die verwachting van zichzelf hebben, geen waardigen, maar ellendige, gevangen zondeslaven, wie alle eigen werk uit de handen valt, die niet meer weten wat zij beginnen moeten, wier pad ten einde is, die zó overreed zijn van hun zonden en van hun ongerechtigheid, dat zij God moeten billijken en rechtvaardigen dat zij in de verdoemenis thuis horen en de eeuwige dood hebben verdiend -- Hij aan zulke schuldigen genade wil bewijzen! Wat een liefde, wat een liefde!

De psalmdichter spreekt er van: "Een ogenblik is er in Zijn toorn, maar een leven in Zijn goedgunstigheid." Daar, waar God in recht handelt, Zijn eer zoekt, alles bij ons afsnijdt tot zelfs de minste strohalm toe waar wij ons nog aan vasthouden, dus waar alles ons ontvalt, het een verloren zaak is, daar wil Hij in Christus handelen, en hen uit de heidenen halen, uit de landen vergaderen. "En Ik zal u - zegt Hij - in uw land brengen." Dat is: Ik schenk u de verloren erfenis terug. Dat doet Hij in Christus, gelijk Elíhu zegt: "Hij zal de mens zijn gerechtigheid weergeven." Zij krijgen dus alle verloren schatten geheel terug. Dat kan Hij doen, want Hij heeft dat verdiend en verworven.

Daartoe is Hij de Machtige, gelijk Cores de machtige was. Die liet de stem des groten bazuins doorgaan, dat, wie lust had mocht terugkeren, en stad en tempel bouwen. Zo doet dan die aanbiddelijke God in Jezus Christus. Hij wil een volkomen werk doen, zó volkomen, Hij wil ons geheel uit onze afkomst in Adam halen, uit die staat waarin wij oorspronkelijk zijn, maar die

vervloekt is krachtens Zijn reine en heilige Wet. Ons zó er uit halen, dat wij niet meer gerekend worden te zijn in die eerste Adam, maar geheel gerekend worden in herstelde staat in de tweede Adam: Jezus Christus.

Daarom lezen wij hier: "Dan zal Ik rein water op u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinigheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen." Waarop kan hier anders gezien worden - met rein water op u sprengen - dan op het bloed des nieuwen verbonds? Want het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonde. Hier is dus niet sprake van het doen van een mens, in deze zin: "De Heiland is voor zondaren gestorven, en dat moet men aannemen en geloven!" Maar hier is sprake van handelingen Gods.

In Oud-Israël was er nog een wet, dat, wanneer een rode vaars geslacht en verbrand moest worden, dan moest de as door een rein man verzameld worden en geborgen in een reine plaats. Dat werd genoemd de as der ontzondiging. Dat lag zo maar niet voor iedere Jood voor het grijpen, zodat, wanneer iemand reiniging nodig had, het dan was: "O, ik grijp wel even een handje as tot reiniging." Neen, het was priesterwerk. Ook was het niet zo onder het oude verbond: "Ik zal wel even een geit slachten, of een schaap, rund of enig ander offerdier." Dus, eventjes zèlf handelen want ik heb gezondigd, maar nu ben ik er weer klaar mee!

Neen, om gereinigd te worden moest men in het heiligdom zijn. Het was priesterwerk; er moest gedaan wòrden. Zo is ook hier sprake dat er gedaan wòrdt, dat Jezus Christus Zelf ons reinigt door Zijn gezegend bloed, en van al onze zonden wast; dat doet Christus door die eeuwige Geest. Daardoor past Hij ons Zijn dierbaar en gezegend hartebloed toe, opdat wij het niet zouden belijden met: "want het staat in de Schrift", maar dat wij de kràcht zouden ervaren in onze ziel: "het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonde."

En wel zó, dat er hier zelfs van staat: "En van al uw drekgoden zal Ik u reinigen". Dat is: van al wat geen God is, maar waar wij op steunden, leunden, op betrouwden. Hij reinigt hen zo geheel en al: Hij zet en herstelt hen volkomen in Zijn gunst. Ook gedenkt Hij hun zonden niet meer tot in eeuwigheid. En bij God geldt: ééns vergeven, altijd vergeven. Daar komt Hij nóóit meer op terug. Satan mag er op terug komen, en zelf mogen we zeggen: "Grote God, Gij hebt ze mij vergeven, maar mezelf vergeef ik ze in eeuwigheid niet." Nu, laten wij dat maar zeggen, dan bewijzen wij zelf dat God barmhartiger is dan wij zelf zijn, opdat wij Hem eren.

Dan wordt er nog eens bijgevoegd: "En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlesen hart geven." In dit vers wordt nogal vaak over het hart gesproken. Ja, maar dat is wel op zijn plaats! Want het is verschrikkelijk zo'n stenen hart als wij hebben. Er wordt wel van gezegd: zo hard als een diamant of als het onderste van een molensteen. Wáár is het! Wij hebben zo'n hard hart, dat (het is misschien wel grof uitgedrukt, maar laten wij het zeggen zoals het is en het beleefd wordt) al stierf heel Schiedam en omstreken uit, en wíj bleven er alleen over, dan zouden wij zeggen: "Dat is toch even een wonder, zeg. Zóveel mensen, allemaal weggemaaid, en ik ben er maar alleen doorgekomen; een ééuwig wonder." En ... wij bekéerden onszelf níet! Dan hadden wij nòg een stenen hart.

Als er, zoals wij hier in de vergadering bijeen zijn, eens overeenstemming was, om ons hier plat op de vloer te werpen en onze zonden te belijden, te bewenen voor onze Schepper - want het is toch verschrikkelijk - dan zou het jongste kind, dat door Gods Geest de ogen verlicht werd, zeggen: laten wij allemaal maar weer in de banken gaan zitten, want ons hart zit nòg op dezelfde plaats. Wij hebben een sténen hart. Het is verschrikkelijk, in één woord. Maar wat moeten wij aan een stenen hart veranderen?

Hebben wij er al eens alles aan geprobeerd? Soms zouden wij zeggen: nu geloof ik toch wel, dat ik een week, teer hart heb, èn ... een dag later blijkt het wel tien maal zo hard als ooit tevoren.

Zo'n stenen hart hebben wij. Wij kunnen in verschrikkelijke omstandigheden zitten, in- en uitwendig, maar toch zó dood en zó koud zijn als een steen, zodat wij moeten gaan wenen om een traan, bidden om een gebed, zuchten om een zucht, omdat wij het niet hebben.

Deze koudheid en hardheid hebben wij in het paradijs opgelopen, waar Eva zó tegenover Adam was: moet ik dood, dan jij óók maar. En hoe was Adam tegenover Eva, toen God hem riep: "Waar zijt gij? Hebt gij van die boom gegeten van welke Ik u gebod, dat gij daarvan niet eten zoudt?" Dan zegt hij heel koelbloedig: "De vrouw, die Gij mij gegeven hebt, die heeft mij van die boom gegeven." En Kaïn, die een moord begaan had, wat nog nooit eerder op aarde was voorgevallen, zegt tegen God die hem vroeg waar zijn broeder was: "Ben ik mijns broeders hoeder?" Het is toch vreselijk. Zullen wij er aan denken, dat wij zo'n hart hebben?

Van dat stenen hart zegt God nu: kunnen jullie je hart niet veranderen, is jullie ervaring dat het blijft zoals het is? Moet Ik het dan eens doen? Hier belooft Hij een nieuw hart te geven, zeggende: "Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlesen hart geven." Zo'n vlesen hart zou God er als in kunnen drukken, en daarop Zijn goddelijke Wet graveren, Zijn lieve wil, de eis wat Hij van ons vordert, van ons wil, opdat die Wet onzes Gods als in ons hart zou zijn geschreven, en dat op zulk een wijze, dat het nieuwe hart een nieuwe taal spreekt, een goede rede opgeeft, en zegt: "Ik zal U hartelijk liefhebben, HEERE, mijn Sterkte." Wij geven God de eer.

Er staat tegelijk bij - bij het nieuwe hart -: "En zal (u) een nieuwe geest geven." Wat hebben wij voor een geest? Nu, dat is treurig, die is in en in verdorven. De profeet Jesaja zegt ervan: "Wij brommen allen gelijk de beren, en wij kirren doorgaans gelijk de duiven." Hij zegt dus, dat wij een bromgeest hebben. Als het niet naar onze zin gaat, hetzij tegenover onze naaste of tegenover God, mag dan het daglicht zien wat er dan voor de dag komt? Wij mogen praten over beschaving, en hoe het hoort, ja, allemaal goed en best, maar de natuur staat boven de leer en wet. Nu mag er opgelegd worden van wet, wet en nog eens wet, maar onze natuur, al onze zinnen zijn verdorven, die veranderen niet.

Daarom wordt hier onder een nieuwe geest verstaan: geheel nieuwe genegenheden, zó nieuw, dat wij, in plaats van (om bij de woorden van de profeet Jesaja te blijven) een bromgeest te hebben, een andere geest hebben, waaruit voortkomt: "Zingt de HEERE een nieuw lied", en de lof Gods voor de dag komt, die zich gaat uitspreken:

'k Zal met mijn ganse hart, Uw eer
vermelden, HEER,
U dank bewijzen;...

Dat is de vrucht van een nieuw hart en een nieuwe geest. Wij konden dat vers nog wel even zingen. Het is het eerste uit de 138e Psalm.

Daarop volgt nog: "En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u." Dat past bij elkaar; een door God vernieuwde geest en daarbij de Heilige Geest, de Geest van God. Want de Heilige Geest bij onze oude verdorven geest, dat past niet; dat kan ieder weldenkend mens zó wel begrijpen. Maar als er nu een vernieuwde geest is, waar hart, zinnen en genegenheden tot eer van God zijn, dáárbij past de derde Persoon, de Heilige Geest.

Daarom wordt ook door Christus gezegd: Wij zullen tot hem komen, en zullen woning bij hem maken", een tehuis, een plaats. De Heilige Geest kan niet in ons wonen als die verdorven afkomst uit Adam er is, die heerschappij voert. Nu is het Gods Geest, Die van zonde overtuigt, ontdekt, het verstand verlicht, het hart schikt, Die wederbaart, door Wie Christus ons Zijn bloed en gerechtigheid toepast, een nieuw hart en een nieuwe geest geeft.

Die Geest wordt gegeven, en wat doet die Geest? Die drukt de stempels op dat hart - verzegelt het - als zijnde Zijn werk. Die Geest gaat met onze vernieuwde geest getuigen dat wij een kind Gods zijn en een erfgenaam des eeuwigen levens. Door die Geest worden wij dan verzekerd van de dingen die ons van God geschonken zijn. Dat sluit dan in: rust, zoete rust; 't gaat alle denken en vermogen onuitsprekelijk ver te boven. Gods Geest getuigt met onze geest dat wij een kind, een erfgenaam Gods en een mede-erfgenaam met Christus zijn, daar kan dan van gezongen worden:

Wij gaan ten hemel in
en erven (straks) Koninkrijken.

Het is verheven en groot, zo'n werk.

Nu volgt er nog wat, en dat is niet minder groot. Er staat nog bij: "En Ik zal maken, dat gij in Mijn inzetten zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen." Want het is groot, als zo'n groot Godswerk aan ons besteed wordt: dat wij wedergeboren, vernieuwd worden, en verzekerd worden niet meer onszelf te zijn, maar het eigendom van Jezus Christus. Maar ... hoe is nu ons leven? Is dat Gode gewijd? Leven wij Gode?

Dat behoort ook tot de zegeningen des verbonds, dat, gelijk Hij ons uit de heidenen gehaald en uit de volkeren vergaderd heeft, ons een nieuw hart en een nieuwe geest gegeven heeft, en gereinigd heeft door Zijn bloed, Hij nu ook verder de Zorgdragende is. "Ik zal maken." Dat is Zijn werk. Wat ligt dan op ons pad? Dat - zijn wij dan Zijn kind - wij dan aan Vaders troon gebonden zijn.

Want weten wij hoe het moet, om in Zijn inzetten te wandelen en Zijn rechten te bewaren en te doen? Als nu de derde Persoon, de Heilige Geest, ons niet in alles de Leidsman is, dan staan wij zoals wij staan. Als wij zelf aan de gang gaan, dan gaan wij aan het oprakelen, wat wij nog uit Adam in ons hebben aan verdorven overblijfselen en zoeken dat weg te werken. Doch dat gaat niet, daar gaat God niet mee akkoord.

Proberen we het toch, dan geraken we verward in het verbroken werkverbond, en raken het rechte spoor kwijt, wat Paulus deed zeggen: "Gij zijt van de genade vervallen." Wij zijn dan niet bij Christus, maar bij de Wet. En de Wet werkt toorn. Nu gaan wij onszelf de Wet voorschrijven, hoe wij moeten zijn, en vermenen daardoor Gode aangenaam te zijn. Wij hebben dan hoogachting voor onszelf en voor onze bekering, en vinden dat een bijzondere werk: wij hebben het ó zo goed geleerd! Daaruit vloeit voort, dat wij bóven een ander komen te staan, en willen hebben dat anderen dóen zoals wij, dènken zoals wij, órdelen zoals wij. Degenen die daar dan niet mee akkoord gaan, daar halen wij de schouders voor op, of verwerpen hen, spreken over hen met minachting en trekken dan het werk Gods in onze naaste in twijfel, of wij verwerpen het. Wij kunnen het immers weten! Wij zijn goéd bekéérd, en hebben een náuw leven! Maar ... is dit nu Gode leven? Hem boven alles liefhebben en onze naaste als onszelf? Neen toch. Zo leven wij toch helemaal onszelf! Wat voor stichting gaat daar van uit? Totaal niets!

Wij vermenen in onze dwaasheid, dat het aardig met ons gaat. Maar nu zegt Hij: "Ik zal maken." En hoe doet Hij dat? Hij is zó liefdevol! Er staat: "Waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn." Waar is hun schat? In de hemel.

Hoe komt nu een kind Gods hier openbaar, onder de milde hand Gods? Als een arme en ellendige, die de laagste plaats moet innemen, die ieder boven zichzelf acht, en jammert: "Ik ben, o HEER, een vreemd'ling hier beneên; Laat Uw geboôn op reis mij niet ontbreken." Hij schiet er over als een arme sterveling, die zelf niet uit de weg kan. Daarbij komt, dat het nèt water voor satan is om in te vissen, daarom begint hij zich te roeren, gaat stoken, razen, benauwen, kwellen,

enz. In deze wereld, bij vroom en onvroom, kunnen wij het ook niet vinden. Een vreemdeling hier! Maar nu worden we (gedrukt onder kruis, moeite, lijden, kwelling en ellende) gevormd naar de wil van God, om aan Hem gebonden te zijn, en op Hem te zien gelijk een knecht ziet op zijn heer en een dienstmaagd op haar vrouw. Wij weten (want dat komt juist in ellende boven): "Heere Jezus! Gij hebt mij genomen", en wenden ons tot Hem, Die ons genomen heeft om ons te bezitten, en Die ons uit God geworden is tot wijsheid. Dan kan Hij ons leren hoe wij moeten wandelen, en Zijn bevelen onderhouden en Zijn rechten doen.

Hij is ook tot rechtvaardigheid. Onze rechtvaardigmaking was een daad; maar nu moet Christus verder onze rechtvaardigheid zijn, opdat wij voor God niet zijn als een goed bekeerd mens in onszelf, maar opdat wij in een Ander zijn, namelijk in Christus, zoals nog staat in dat lied, het "Wachtwoord der Hervormers":

Nu ken ik die waarheid, zo diep als gewis,
Dat Christus alléén mijn gerechtigheid is: ...

Gelijk er ook staat bij de profeet Jeremia: "En dit zal Zijn naam zijn, waarmede men Hem noemen zal: De HEERE, ONZE GERECHTIGHEID." Dan is Híj het. Als nu de ellende en de armoede ons de vlucht doet nemen tot Jezus Christus, dan zijn wij, door de geloofsvereniging, precies zoals wij moeten zijn. Dan ziet God ons aan in Zijn Zoon, en zijn wij geheel geschikt in het geloof, daar alles wat van ons is, dan aan de kant ligt, gelijk hier staat: "En Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen."

Dat doen wij alleen in het geloof, in een Ander, om dan voor Hem rein en vlekkeloos te zijn. De apostel drukt het zelfs zo uit: "Gij zijt in Hem volmáákt." Dat zegt dezelfde man die spreekt: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods." Dat is nu juist het geheim; klagen: "Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods", en tegelijk zeggen, volmaakt te zijn in een Ander.

Wonderwerk der genade! Maar de zaligheid wordt er beleefd en ervaren. Zo wordt Jezus Christus àl meer alles, àlles, ALLES!, opdat wij niets zouden weten dan Jezus Christus, en Die gekruist, en dat Hij als Koning over ons regere. Laat het dan (de tijd is óm) voor ditmaal genoeg zijn.

Dan dit woord nog tot toepassing. Wij lezen hier nog: "Alzo zegt de Heere HEERE -- die aanbiddelijke God spreekt hier in het dubbel Zijn hoogste gedenknaam uit: Ik ben de Ongeziene, de Algenoegzame, de verbondsgetrouwe God --: Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe."

Hoe is dat bij ons? Geloof gijlieden het werk Gods - waarover wij gesproken hebben - dat het zalig worden geheel een werk van God is, waar niets van ons bijkomt, waar wij niets aan kunnen werken? Ja, als gij dat gelooft en het niet hebt, dan zult gij diep ongelukkig zijn! Want dat alles te weten, en niet te hebben om te "eten!" Dat alles te zien en niet te hebben! Wat moeten wij nu beginnen? De handen in wanhoop in het haar slaan, en zeggen: "Dat is voor de gelukkigen, maar hoe ga ík daarheen?" Neen! God spreekt hier: "Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe."

God wil wel eens horen, dat jullie het op dat werk gezet hebben, en geen andere arbeid tot heil en zaligheid erkennen, dus Hem daaronder nu ook aanroepen. Werken kunt gij niet, zelfs geen haar wit of zwart maken. Dat heeft nooit iemand gekund. Gods wil is, dat wij openlijk met onze ellende voor de dag komen, en heel dat schone, dierbare Godswerk zoeken.

Laat dan het ongeluk zijn werk doen, de armoede zich uitspreken, het geloof - dat gij dat werk erkent - dat mede bekrachtigen, om dan aan Hem gebonden te zijn, op Hem te zien als een knecht op zijn heer en een dienstmaagd op haar vrouw.

Toe, reisgenoten, het hoofd naar boven. Want waarheid blijft het:

Voor hen, die 't heil des Heeren wachten,
zijn bergen vlak en zeeën droog.
O, zaligheid niet af te meten!
o vreugd, die alle smart verbant!
Dáár is de vreemd'lingschap vergeten;
En wij, wij zijn (voorgoed) in 't Vaderland.

Dat die aanbiddelijke, getrouwe en genaderijke God, Die Zich hier zo vriendelijk in liefde uitspreekt als de Verbondsgod, het dan daartoe heilige, ja, dat Hij Zijn Woord daartoe dienstbaar stelle, opdat de blijde zang nog eens uit de diepste grond des harten oprijze:

'k Zal met mijn ganse hart Uw eer,
vermelden, HEER,
U dank bewijzen;...

Gedenke Hij ons daartoe uit genade. Amen.

Slotzang.

Psalm 75: 1

U alleen, U loven wij, ...

Zegen.

Gaat voorts heen in vrede, en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods des Vaders, en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes zij en blijve met u allen. Amen.